

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง หัวหน้าพรรคชีวิตที่ดีกว่าขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ (กรณีหัวหน้าพรรคชีวิตที่ดีกว่าไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชีวิตที่ดีกว่าของนายทะเบียนพรรคการเมือง)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคชีวิตที่ดีกว่าได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ พรรคได้จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ โดยที่ประชุมใหญ่เห็นชอบให้มีการแก้ไขข้อบังคับพรรค ซึ่งพรรคชีวิตที่ดีกว่าได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามหนังสือที่ พชก. ๐๗๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ตามนัยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว ให้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชีวิตที่ดีกว่า ๕ ข้อ ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ๖ ข้อ คือ ข้อ ๒๐ วรรคสอง ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๕ โดยให้เหตุผลที่ไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ข้อ ๒๐ วรรคสองว่า การยกเลิกข้อ ๒๐ วรรคสอง (๑๐) ที่กำหนดว่า “กรรมการบริหารพรรคว่างลงสองในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคทั้งหมด ให้ถือว่ากรรมการบริหารพรรคที่เหลือสิ้นสภาพลงด้วย เมื่อกรรมการบริหารพรรคว่างลงตาม (๑) - (๓) ให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคที่เหมาะสมให้ทำหน้าที่แทน แต่ถ้าตำแหน่งที่ว่างนั้นเป็นตำแหน่งหัวหน้าพรรคให้รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นทำหน้าที่แทน” อาจจะทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีตำแหน่งไม่ครบตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งหากยกเลิกความในข้อนี้ออกอาจเกิดปัญหาในการปฏิบัติ ข้อ ๒๗ เพื่อให้หัวหน้าพรรคมีอำนาจในการพิจารณาจัดตั้งสาขาพรรค ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับอำนาจของคณะกรรมการบริหารพรรคตามข้อ ๒๑ (๘) ที่กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจในการจัดตั้งสาขาพรรค และการตั้งกรรมการสาขาพรรคจะขัดกับบทบัญญัติในมาตรา ๑๑ (๕) ที่กำหนดให้เลือกตั้งกรรมการสาขาพรรค ข้อ ๒๘ ที่ให้ตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคไม่อาจกระทำได้ เพราะขัดกับบทบัญญัติในมาตรา ๑๑ (๕)

LIRT

แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้เลือกตั้งกรรมการสาขาพรรค และไม่จำเป็นต้องพิจารณาเรื่ององค์ประชุมการเลือกตั้งกรรมการสาขาพรรค ข้อ ๔๐ เกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค ซึ่งพรรคชีวิตที่ดีกว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าว ๒ ครั้ง แล้ว จากจำนวน ๑๐๐ คน เป็น ๓๐ คน ในครั้งนี้เปลี่ยนแปลงเป็น ๒๕ คน ซึ่งมติของที่ประชุมใหญ่พรรคมีความสำคัญที่คณะกรรมการบริหารพรรคต้องปฏิบัติ ตามนัยมาตรา ๒๐ และการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค ฯลฯ ให้กระทำในที่ประชุมใหญ่พรรค ตามนัยมาตรา ๒๕ เมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกพรรคที่มีจำนวน ๕,๒๐๓ คน มีสาขาพรรค ๑๖ สาขา แต่การประชุมใหญ่พรรคให้มืองค์ประชุมเพียง ๒๕ คน เห็นว่า การแก้ไขข้อบังคับพรรคดังกล่าวควรเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด อย่างน้อยก็เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งจะสอดคล้องกับการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ข้อ ๔๔ เกี่ยวกับการประชุมใหญ่สาขาพรรค ที่ใช้ข้อความว่า “คณะกรรมการสาขาพรรคควรจัดประชุมใหญ่สาขาพรรคปีละครั้ง” เห็นว่า การใช้ถ้อยคำลักษณะนี้เป็นการไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและสภาพบังคับ ซึ่งหากมีเรื่องเร่งด่วนเรื่องสำคัญที่สมาชิกเห็นว่าต้องให้ที่ประชุมใหญ่ของสาขาพรรคพิจารณาก็ไม่อาจทำได้ ประกอบกับการประชุมใหญ่เป็นเรื่องสำคัญของการดำเนินกิจการของพรรคและสาขาพรรค หากไม่มีการกำหนดช่องทางให้กรรมการสาขาพรรคหรือสมาชิกพรรคสามารถที่แสดงสิทธิในการเข้าชื่อเพื่อขอเปิดการประชุมอาจเป็นการตัดสิทธิของกรรมการสาขาพรรคและสมาชิกพรรคอันเป็นเรื่องสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งข้อบังคับฉบับเดิมได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ชัดเจนอยู่แล้ว และข้อ ๔๕ เกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรค ซึ่งพรรคชีวิตที่ดีกว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ๒ ครั้ง จากจำนวน ๓๐ คน เป็น ๑๕ คน ในครั้งนี้เปลี่ยนแปลงเป็น ไม่ควรน้อยกว่า ๕ คน ซึ่งจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรคมีจำนวนมากกว่าจำนวนคณะกรรมการสาขาพรรค ตามมาตรา ๓๑ เพียง ๒ คน และการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ข้อ ๒๕ และข้อ ๔๕ อาจไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากข้อ ๒๕ กำหนดให้องค์ประชุมไม่ควรน้อยกว่า ๗ คน แต่ข้อ ๔๕ กำหนดว่าไม่ควรน้อยกว่า ๕ คน ทั้งที่เป็นการประชุมใหญ่สาขาพรรคเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด อย่างน้อยก็เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการสาขาพรรคจากสมาชิกพรรคที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรค ซึ่งจะสอดคล้องกับการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

พรรคชีวิตที่ดีกว่า เห็นว่า กรณีต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ ประกอบมาตรา ๑๗ จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดและขอให้วินิจฉัยชี้ขาดดังนี้

(๑) นายทะเบียนพรรคการเมือง มีอำนาจไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมืองที่ไม่ขัดมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยที่พรรคการเมืองปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายแล้ว ได้หรือไม่

(๒) นายทะเบียนพรรคการเมือง มีอำนาจขยายเวลาที่นายทะเบียนพรรคการเมืองต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในแต่ละมาตราโดยมิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจขยายเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ถือปฏิบัติเอาไว้ ได้หรือไม่

(๓) การให้พรรคการเมืองชี้แจงจะเป็นเหตุให้นายทะเบียนมีอำนาจขยายเวลาฟังปฏิบัติตามกฎหมายออกไป ได้หรือไม่

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคฯ ในส่วนที่ยังไม่ตอบรับ คือ ข้อ ๒๐ วรรคสอง ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๕

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยพร้อมทั้งแจ้งหัวหน้าพรรคชีวิตที่ดีกว่าทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้นายทะเบียนพรรคการเมืองชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า คำสั่งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชีวิตที่ดีกว่า ข้อ ๒๐ วรรคสอง ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๕ ของนายทะเบียนพรรคการเมือง เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๓ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่นายทะเบียนจะพิจารณาตอบรับการเปลี่ยนแปลงของข้อบังคับพรรคการเมือง หรือไม่ นั้น นายทะเบียนจะต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ เกี่ยวกับคุณสมบัติผู้จัดตั้งพรรคการเมืองและมีลักษณะไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย นโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองมีลักษณะอย่างไร เอกสารมีครบถ้วนหรือไม่ และคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และมาตรา ๑๐ เกี่ยวกับนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติ หรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ และไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กรณีการยกเลิกข้อ ๒๐ วรรคสอง (๑๐) ที่กำหนดว่า “กรรมการบริหารพรรคว่างลงสองในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคทั้งหมด ให้ถือว่ากรรมการบริหารพรรคที่เหลือสิ้นสภาพลงด้วย เมื่อกรรมการบริหารพรรคว่างลงตาม (๑) - (๗) ให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคที่เหมาะสมให้ทำหน้าที่แทน แต่ถ้าตำแหน่งที่ว่างนั้นเป็นตำแหน่งหัวหน้าพรรคให้รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นทำหน้าที่แทน”

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า หากยอมให้เปลี่ยนแปลงข้อบังคับดังกล่าว อาจจะทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีตำแหน่งไม่ครบตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองโดยกำหนดให้ต้องมีอย่างน้อย ๗ คน และถึงแม้ว่าพรรคชีวิตที่ดีกว่าได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารพรรคไว้ในข้อ ๑๘ โดยให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒ แล้วก็ตาม ก็อาจจะทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีตำแหน่งไม่ครบตามมาตรา ๑๒ ได้ หากยกเลิกความข้อนี้อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ การที่พรรคชีวิตที่ดีกว่าขอยกเลิกข้อ ๒๐ วรรคสอง (๑๐) นั้น ขัดต่อ มาตรา ๑๐

เกี่ยวกับข้อ ๒๗ เปลี่ยนจากข้อบังคับพรรคเดิมที่ว่า “การตั้งสาขาพรรคในท้องถิ่นหรือเขตเลือกตั้งใด ให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจจัดตั้งขึ้นตามที่เห็นสมควร ให้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการสาขาพรรคให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน เมื่อตั้งสาขาพรรคควรมีสมาชิกไม่น้อยกว่าสิบห้าคน” เป็นข้อความใหม่ที่ว่า “การตั้งสาขาพรรคในเขตเลือกตั้งใด ให้คณะกรรมการบริหารพรรค หรือหัวหน้าพรรค พิจารณาจัดตั้งขึ้นตามที่เห็นสมควร เมื่ออนุมัติแล้วให้พรรคตั้งกรรมการสาขาพรรคโดยเร็ว” นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ข้อบังคับพรรคให้หัวหน้าพรรคมีอำนาจในการจัดตั้งสาขาพรรค จึงอาจไม่สอดคล้องกับอำนาจของคณะกรรมการบริหารพรรคตามข้อ ๒๑ (๘) ที่กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจในการจัดตั้งสาขาพรรคและการตั้งกรรมการสาขาพรรคจะขัดกับบทบัญญัติใน มาตรา ๑๑ (๕) ที่กำหนดให้เลือกตั้งกรรมการสาขาพรรค จึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

เกี่ยวกับข้อ ๒๘ เปลี่ยนจากข้อบังคับพรรคเดิมที่ว่า “ให้เลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค ในที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคนั้นๆ โดยเลือกประธานสาขาพรรคก่อนแล้วเลือกตำแหน่งต่อมาตามลำดับ การเสนอชื่อสมาชิกเข้ารับการเลือกตั้งมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ผู้รับรองและผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ต้องอยู่ในที่ประชุมสาขาพรรค เมื่อเลือกตั้งได้คณะกรรมการสาขาพรรคแล้ว ให้หัวหน้าพรรคแจ้งให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวัน” เป็นข้อความใหม่ที่ว่า “ให้เลือกตั้งคณะกรรมการ สาขาพรรคตามข้อ ๒๘ กรณีประชุมเลือกตั้งองค์ประชุมไม่ควรน้อยกว่าเจ็ดคน”

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่า ที่ให้ตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคไม่อาจ กระทำได้เพราะขัดต่อบทบัญญัติในมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดว่า ข้อบังคับพรรคการเมืองต้องมีรายการ (๕) แผนและกำหนด เวลาในการจัดตั้งสาขาพรรค อำนาจหน้าที่ การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุดและการออกจาก

ตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่ของกรรมการสาขาพรรคการเมืองประการหนึ่ง และการกำหนดให้มีองค์ประชุมในการเลือกตั้งไม่ควรน้อยกว่าเจ็ดคน อาจจะมีจำนวนเท่ากับจำนวน คณะกรรมการสาขาพรรคตามข้อ ๒๘ ซึ่งให้ผู้ได้รับเลือกตั้งและผู้เข้าร่วมประชุมมีจำนวนเท่ากัน จึงไม่ชอบ ด้วยหลักการเลือกตั้งไม่เป็นการสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ขัดต่อ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

เกี่ยวกับข้อ ๔๐ จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค ซึ่งพรรคชีวิตที่ดีกว่าได้มีการเปลี่ยนแปลง ในเรื่องดังกล่าว ๒ ครั้ง ครั้งแรกจากจำนวน ๑๐๐ คน เป็น ๓๐ คน ครั้งนี้เปลี่ยนแปลงเป็น ๒๕ คน นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่า การแก้ไขข้อบังคับพรรคดังกล่าวควรเปิดโอกาสให้ สมาชิกพรรคเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดอย่างน้อยก็เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งจะสอดคล้องกับการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ได้มีการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่หรือองค์ประชุมใหญ่ไว้แน่นอน คงมีแต่ ให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค แต่อย่างไรก็ดีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคการเมือง ก็เป็นการสะท้อน ถึงสภาพปัญหาของพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในด้านการตรวจสอบและความอ่อนแอของ พรรคการเมืองที่ปราศจากการมีส่วนร่วมของมวลชนหรือมีมวลชนมีส่วนร่วมน้อยมาก ซึ่งอาจจะส่งผลต่อ การพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตยได้ ข้อบังคับพรรคชีวิตที่ดีกว่า ข้อ ๔๐ ขัดต่อมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

เกี่ยวกับข้อ ๔๔ การประชุมใหญ่สาขาพรรค ที่ใช้คำว่า “คณะกรรมการสาขาพรรคควรจัด ประชุมใหญ่สาขาพรรคปีละครั้ง” นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่า การใช้ถ้อยคำ ลักษณะนี้เป็นการไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและสภาพบังคับ ซึ่งหากมีเรื่องเร่งด่วนเรื่องสำคัญที่สมาชิก เห็นว่าต้องให้ที่ประชุมใหญ่ของสาขาพรรคพิจารณาก็ไม่อาจทำได้ การประชุมใหญ่เป็นเรื่องสำคัญของการ ดำเนินกิจการของพรรคและสาขาพรรค หากไม่มีการกำหนดช่องทางให้กรรมการสาขาพรรคหรือ สมาชิกพรรคสามารถที่แสดงสิทธิในการเข้าชื่อเพื่อขอเปิดการประชุมอาจเป็นการตัดสิทธิของกรรมการ สาขาพรรคและสมาชิกพรรคอันเป็นเรื่องสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งข้อบังคับฉบับเดิม ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ชัดเจนอยู่แล้ว การประชุมใหญ่สาขาพรรคเป็นเรื่องสำคัญของการดำเนินกิจการ ทางการเมืองของพรรคการเมือง เพราะเป็นการสะท้อนถึงการดำเนินงานของพรรคการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยและการประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองจะเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินการของ พรรคการเมืองนั้นว่า จะดำเนินการไปในทิศทางใด เป็นการสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนใน พรรคการเมือง ข้อ ๔๔ จึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

เกี่ยวกับข้อ ๔๕ จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรค ซึ่งพรรคชีวิตที่ดีกว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ๒ ครั้ง ครั้งแรกจากจำนวน ๓๐ คน เป็นจำนวน ๑๕ คน ในครั้งนี้เปลี่ยนแปลงเป็นไม่ควรมีน้อยกว่า ๕ คน นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่า จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรคมีจำนวนมากกว่าจำนวนคณะกรรมการสาขาพรรค ตามมาตรา ๓๑ เพียง ๒ คน และการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ข้อ ๒๕ และข้อ ๔๕ อาจไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากข้อ ๒๕ กำหนดให้องค์ประชุมไม่ควรมีน้อยกว่า ๗ คน แต่ข้อ ๔๕ กำหนดว่าไม่ควรมีน้อยกว่า ๕ คน ทั้งที่เป็นการประชุมใหญ่สาขาพรรคเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด อย่างน้อยก็เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการสาขาพรรคจากสมาชิกพรรคที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการสาขาพรรค ซึ่งจะสอดคล้องกับการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย การประชุมใหญ่สาขาพรรคเป็นเรื่องสำคัญของการดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคการเมืองอย่างหนึ่งเพราะเป็นการสะท้อนถึงการดำเนินงานของพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและการประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองจะเป็นการกำหนดทิศทางของพรรคการเมืองนั้นว่าจะดำเนินการไปในทิศทางใด ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยประชาชนและสมาชิกของพรรคการเมืองสามารถตรวจสอบพรรคการเมืองนั้นได้ ข้อบังคับพรรคชีวิตที่ดีกว่า ข้อ ๔๕ ขัดต่อตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

เห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ทำการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เป็นอย่างดีว่าที่พรรคชีวิตที่ดีกว่าขอแก้ไขข้อบังคับพรรคเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่ เมื่อเห็นว่า ไม่ถูกต้อง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ก็ไม่ยอมให้มีการแก้ไข เป็นการใช้อำนาจและดุลพินิจโดยชอบ ดังนั้น การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชีวิตที่ดีกว่า ข้อ ๒๐ วรรคสอง (๑๐) ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๕ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๕ จึงชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า คำสั่งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชีวิตที่ดีกว่า ข้อ ๒๐ วรรคสอง ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๕ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๕ ของนายทะเบียนพรรคการเมือง เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๓๓ แล้ว

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT